

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-03-20
Besvaras senast
2018-04-10

Till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:442 Påföljder för unga kriminella

Unga förbrytare utgör ett växande problem gentemot sitt omgivande samhälle. De utnyttjas också av etablerade kriminella som utförare av kriminella handlingar då eventuella påföljder drabbar dem i mindre utsträckning än vuxna.

SVT har i en webbdokumentär skildrat den otrygghet som präglar stadsdelen. Den öppna och fräcka narkotikaförsäljningen i kombination med trakasserier av näringsidkare och boende utförs i stor utsträckning av gängens yngre medlemmar. Statens våldsmonopol beskrivs som delvis satt ur spel där kriminella gäng och nätverk begränsar de boendes frihet och trygghet. Mordfrekvensen på Järvafältet per innevånare är högre än snitten för länder som Nicaragua, Filippinerna, Bangladesh och Albanien.

Samhället har en del användbara redskap för att skilja ut ungdomarna från den miljö som destruktivt utnyttjar dem, och som förflyttar förövarna från den effekt deras beteenden har på det omgivande närsamhället. Bland redskapen finns ungdomsvård, ungdomstjänst och slutna ungdomsvård.

Jag själv har utifrån den allvarliga situation som råder i Rinkeby centrum lyft möjligheten att också använda utgångsförbud som redskap för personer under 18 år som deltar i upplopp eller finns med i kriminella gäng.

I anslutning till detta vill jag uppmärksamma de upprepade uppmaningar om helgavskiljning med fotboja som riksdagen riktat till regeringen under den här mandatperioden. En helgavskiljning med fotboja innebär ett förbud att lämna bostaden under helgkvällar och helgnätter, förbud att vistas på vissa platser eller områden under vissa bestämda tider och andra rörelseinskränkningar som kan antas vara brottsförebyggande.

Ytterligare en åtgärd från Påföljdsutredningen som regeringen anmodats av riksdagen att presentera är möjligheten till kontaktsskyldighet med en kvalificerad kontaktperson för ungdomar i åldersgruppen 15–17 år. En kvalificerad kontaktperson finns redan som åtgärd för ungdomar under 15 år.

Under hela mandatperioden har regeringen dröjt med besked i dessa frågor och i stället tillsatt en ny utredare för att komplettera bedömningarna från Påföljdsutredningen. I juni förra året föreslog utredaren Karin Sandahl utifrån utredningen *Nya ungdomspåföljder* (Ds 2017:25) två nya påföljder för unga

lagöverträdare i form av ungdomstillsyn och ungdomsövervakning. Likt tidigare är de båda påföljderna redskap för övervakning och kontroll men anges samtidigt ha fler behandlande inslag än tidigare.

Ungdomstillsyn innebär att den unge förövaren ska hålla kontakt med och regelbundet träffa en utsedd stödperson och delta i särskilt anordnad verksamhet. Ungdomsövervakningen ska endast kunna användas vid allvarigare brottslighet och ska kunna användas vid återfallande brottslighet för att begränsa den unges rörelsefrihet medelst elektronisk övervakning.

I min mening är villkoren för att ge påföljden ungdomsövervakning för snäv. De barn som utnyttjas som ”kriminella spjutspetsar” av gäng eller som på egen hand utför brott kan göra sig skyldiga till en mängd brott utan att något av dem från rättsväsendets sida kan betecknas som allvarlig brottslighet. Det lidande och samhällseliga avtryck som dessa förövare drabbar sina brottsoffer med är fortfarande avsevärt.

Åldersmålgruppen är också begränsad till mellan 15 och 18 år och ska enligt utredningen endast användas i undantagsfall för personer som fyllt 18 år men inte 21 år. Då ska tilläggas att åtgärderna gentemot ungdomar under 15 år som begår brott lämnar mycket att önska. Samma mekanismer, att pressa den yngste i gänget till att utföra den kriminella handlingen, gör sig gällande för denna grupp. Här är då påföljderna begränsade till de som inbegrips i socialtjänstlagen, omhändertagande enligt lagen om unga som den mest ingripande. Här finns enligt min mening anledning att överväga en åtgärd som separerar den unge från destruktiv kontext men inte är så långtgående som ett omhändertagande.

Trots att den kompletterande utredningen är klar och trots att vi har en eskalerande brist på adekvata åtgärder gentemot ungdomsbrottslingar ser vi att regeringen fortfarande avvaktar. Ingen proposition finns planerad i vårens propositionsförteckning. Vi har väntat en hel mandatperiod i väntan på adekvata åtgärder gentemot unga brottslingar.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga justitie- och inrikesminister Morgan Johansson:

1. Avser ministern att ta något initiativ för att förändra lagstiftningen vad gäller påföljder gentemot unga brottslingar?
2. Avser ministern att verka för att förslag lämnas för att införa de två nya påföljder som föreslås i departementsskrivelsen *Nya ungdomspåföljder*?
3. Avser ministern att inom sitt ansvarsområde ta något initiativ för att förändra lagstiftningen vad gäller åtgärder inom ramen för socialtjänstlagen gentemot gruppen under 15 år som begår brott?

.....

Erik Slottner (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren